

KVALITETSDEKLARATION

Förskola: barn och personal per 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0130

Referenstid

15 oktober 2020

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
Barngrupp	8
Personalens utbildning	9
Övergång till individinsamling	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att ge en samlad bild av den verksamhet som bedrivs inom svensk förskola.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över antalet barn och personal i förskolan har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal barn och personal på de olika verksamheterna, men det finns också behov av mer detaljerad statistik över t.ex. gruppstorlekar och personaltäthet.

Skolverket är statistikansvarig myndighet och även statistikens huvudanvändare. Statistiken används till det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken. Andra viktiga användare är Statistiska centralbyråns (SCB) prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Uppgifterna i registret används även till den internationella rapporteringen.

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna är antal barn och antal personal i förskolan som innehar vissa egenskaper.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationerna är samtliga barn, respektive samtlig personal i arbete med barn alternativt som rektor i förskola per den 15:e oktober. Antalet inskrivna barn i förskola kan dock variera under året, vilket kan ha en viss påverkan på överensstämmelsen mellan målpopulation och respektive användares intressepopulation.

Målobjektet utgörs av varje barn inskrivet i förskola samt varje personal som arbetar med barn alternativt som rektor i förskola per 15 oktober.

Observationsobjekt är varje barn och varje personal i arbete med barn alternativt som rektor i förskola. Ett barn kan vara inskrivet på flera verksamheter och kan således förekomma flera gånger vid ett och samma mättillfälle. Personal kan förekomma på flera verksamheter och kan således förekomma flera gånger vid ett och samma mättillfälle.

Varje barn rapporteras per unik huvudman och verksamhet och kan, beroende på redovisningsgrupp, räknas flera gånger i statistiken. Samma sak gäller för personalen.

1.2.2 Variabler

Statistikens målvariabler är:

Personnummer	Tolv tecken långt.
Kön	Individens kön, härleds från personnumret.
Ålder	Personens ålder vid undersökningens slut, härleds från personnumret.
Födelseland	Uppgift om födelseland hämtas från registret över totalbefolkningen.
Anställningstyp	Tillsvidareanställd eller visstidsanställd.
Tjänst-/sjukledig	Tjänst-/sjukledig en månad eller längre.
Rektor	Rektor eller inte.
Resurs-/stödpersonal	Resurs-/stödpersonal eller inte.
Tjänstgöringsomfattning	Tjänstgöringsomfattning, procent av heltid.
Rektorns tjänsteomfatt	Rektorns tjänstgöringsomfattning i arbete med barn, procent av tjänst.
Utbildningsnivå	Individens utbildningsnivå enligt SCB:s utbildningsregister.
Utbildningsinriktning	Individens utbildningsinriktning enligt SCB:s utbildningsregister.
Driftsform	Driftform för fristående förskolor.
Juridisk form	Huvudmannens juridiska form enligt SCB:s företagsdatabas.
Verksamhetskommun	Kommunen där verksamheten är belägen.
Län	Länet där verksamheten är belägen.
Huvudmannatyp	Anger om huvudmannen är kommunal eller enskild.
Organisationsnummer	Verksamhetens organisationsnummer.
Verksamhetskod	Identifierar en verksamhet.
Verksamhetsnamn	Namnet på verksamheten.
Verksamhetsadress	Verksamhetens adress.
Barngruppsnamn	Namn på barngruppen.
Småbarnsgrupp	Anger om barnet ingår i en småbarnsgrupp
Storbarnsgrupp	Anger om barnet ingår i en grupp med enbart barn i åldrarna 4 till 5 år.

Målvariablerna i undersökningen stämmer bra överens med intressevariablerna.

Även överensstämmelsen mellan observationsvariabler och målvariabler anses vara god i denna undersökning. Variablerna kön och ålder är härledda

variabler, då de beräknas utifrån individens personnummer. Även variablerna småbarnsgrupp och storbarnsgrupp är härledda. Dessa beräknas efter barngruppens ålderssammansättning.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i form av antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningsgrupper för barn:

- Ålder, huvudman, härkomst, kön, län, kommun samt kommungrupper

Redovisningsgrupper för personal:

- Utbildningsbakgrund, rektorer, anställningstyp, resurs-/stödpersonal, kön, huvudman, län, kommun samt kommungrupper

Redovisningsgrupper för verksamhet:

- Typ av verksamhet, huvudman, barngrupp, gruppstorlek, län, kommun samt kommungrupper

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkten är 15 oktober 2020 eller närliggande vardag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över barn och personal i förskolan är två totalundersökningar på individnivå och den allmänna bedömningen är att den statistik som publiceras håller god kvalitet.

Huvudmännen till verksamheterna inom förskola som finns inrapporterade i materialet får en återrapport skickad till sig innan publicering för att kunna verifiera om de inskickade uppgifterna är korrekta. Återrapporten innehåller bland annat uppgifter om barn- och personalantal, antal barn per personal och antal barn per barngrupp på huvudmanna- och verksamhetsnivå.

Då rapporteringsförfarandet nyligen har förändrats och många nya uppgiftslämnare har tillkommit ökar risken för missförstånd vid rapporteringen. Inget tyder dock på att detta skulle försämra statistikens kvalitet nämnvärt.

Materialet granskas löpande under insamlingens gång och huvudmännen till verksamheterna som finns inrapporterade i materialet återkontaktas bland annat vid stor differens gällande barnantal jämfört med föregående år.

Undersökningen är en totalundersökning och målstorheterna i undersökningen skattas genom summering av det totala antalet aktuella registerposter i aktuell version av registret. Skattningsförfarandet beror inte av några modellantaganden. Inga justeringar för bortfall görs då bortfallets inverkan på statistikens kvalitet bedöms vara försumbar och det skattas inget osäkerhetsintervall då det är en totalundersökning.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken är totalräknad och därmed är inte statistiken påverkad av osäkerheter på grund av urval. Det finns dock en liten risk att verksamheter inte rapporterats in i verksamhetsregistret för förskola och pedagogisk omsorg, som utgör ramen för undersökningen. Se vidare förklaring under 2.2.2. *Ramtäckning*. Verksamhetsregistret anses trots det ha god täckningsgrad och uppdateras kontinuerligt allt eftersom undersökningen pågår.

I statistiken finns 32 vuxna samt 3 317 barn utan giltigt personnummer. Det innebär att det inte går att koppla på någon bakgrundsinformation från andra personregister för dessa. Därmed går det inte heller att redovisa dessa individer i flertalet av de redovisningsgrupper som används, exempelvis födelseland.

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på en totalundersökning och påverkas därmed inte av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Ramen för undersökningen utgörs av en separat insamling med kommunerna som uppgiftslämnare, där samtliga verksamheter, kommunala som fristående, som bedriver förskola i respektive kommun rapporteras. Rampopulation är samtliga barn och samtlig personal i arbete med barn alternativt rektor i förskola den 15 oktober 2020. Barn och personal som har slutat före eller börjat efter den 15 oktober ingår därför inte i statistiken.

Det kan förekomma undertäckning i form av att verksamheter inte rapporterats in till verksamhetsregistret som ligger till grund för insamlingen och därmed inte kommer med i denna undersökningen. Bedömningen är att undertäckningen är låg.

Viss övertäckning antas bestå av enstaka förskoleklass elever som felaktigt rapporterats i förskolan. Detta bedöms ha en marginell inverkan på statistiken.

Huvudmännen får en återslag med barn- samt personalantal före publicering och har därmed möjlighet att göra korrigering om något skulle vara fel.

2.2.3 Mätning

Statistikens kvalitet är beroende av uppgiftslämnarnas kvalitet på de efterfrågade uppgifterna. Verksamheterna registrerar uppgifterna via elektroniska frågeformulär eller via datafil från administrativa register. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. Manuell granskning sker också löpande allt eftersom uppgifterna kommer in till SCB. Om fel misstänks återkontaktas uppgiftslämnaren som får möjlighet att kontrollera uppgifterna och eventuellt göra en ny registrering. Dataregistreringsfel förhindras till stor del genom validitetskontroller.

Uppgifterna till Registret över totalbefolkningen hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen

genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket. De observationsvariabler som hämtas från Registret över totalbefolkningen anses ha mycket god kvalitet.

2.2.4 Bortfall

Samtliga 290 kommunala huvudmän har lämnat in uppgifter. Bortfallsandelen på verksamhetsnivå uppgår till cirka 0,5 % (antal ej inkomna verksamheter som ej har rapporterat barn och personal/ förväntat antal verksamheter) och avser bara fristående verksamheter. Detta objektsbortfall medför att redovisningen av enskild verksamhet för enstaka kommuner kan påverkas.

Partiellt bortfall förekommer för bakgrundsvariabler där barn har tillfälliga personnummer. För dessa individer går inte matchning att göra mot t.ex. RTB eller Utbildningsregistret. Totalt uppgick antalet tillfälliga personnummer till 32 vuxna samt 3 317 barn, det vill säga 0,03 procent av personalen och 0,6 procent av de inskrivna barnen. Det partiella bortfallet bedöms inte snedvrider statistiken då förekomsten av ogiltiga personnummer är marginell.

2.2.5 Bearbetning

För statistiken över barn och personal i förskolan granskas huvudmännens uppgifter i samband med att de lämnas via SCB:s elektroniska insamlingssystem. När allt material kommit in görs ytterligare granskning och extra fokus läggs på variabler som publiceras. Där det finns misstänkta felaktigheter återkontakts huvudmännen varvid uppgifterna bekräftas eller rättas. Kontroller görs också på kommunnivå avseende antalsförändringar genom jämförelser med föregående insamlingsperiods uppgifter. Inga indikationer finns på att statistiken skulle vara påverkad av bearbetningsfel, men inga särskilda studier har genomförts kring detta.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel från bearbetningsfasen som påverkar statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca. 6 månader.

3.2 Frekvens

Uppgifter samlas in vid en årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag med sista inlämningsdatum 4 november.

Den slutliga statistiken redovisas årligen.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik¹.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se, på riksnivå.

Det finns även möjlighet att jämföra statistik på riksnivå i jämförelsetalsdatabasen www.jmftal.artisan.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av PM och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över barn och personal i förskola är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0130.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Barngrupp

Från och med 2019 ingår inte längre avdelning i definitionen av barngrupp. Med barngrupp avses den grupp som barnen ingår i större delen av dagen i förskola. Vid insamlingen i oktober 2018 efterfrågades uppgifter om barnens avdelning. Med avdelning avsågs den barngrupp som barnet huvudsakligen ingår i under större delen av dagen. Dessa ändringar gör att viss försiktighet behöver iakttas när det gäller jämförelser över tid.

Från och med 2019 härleds småbarnsgrupp utifrån barnens ålder. Tidigare har den uppgiften samlats in från uppgiftslämnarna. Även detta gör att en viss försiktighet behöver iakttas vid jämförelser över tid.

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/nar-publiceras-statistiken>

Personalens utbildning

Från och med 2014 inhämtas uppgifter om personalens utbildning från SCB:s utbildningsregister. I tidigare insamlingar rapporterade kommunerna själva in dessa uppgifter. Förändringarna medför svårigheter att jämföra de senaste årens statistik om förskolepersonalens utbildning med tidigare år.

Från och med 2016 finns även uppgifter om förskollärlärolegitimationer i statistiken, vilket redovisas både i föreliggande pm och i tabeller på Skolverkets webbplats.

Från och med 2019 har utbildningskategorin *Ingen utbildning för arbete med barn* bytt namn till *Övrig utbildning*. Det är enbart ett namnbyte, statistiken påverkas inte.

Övergång till individinsamling

Sedan hösten 2014 samlas uppgifter om barn och personal i förskolan in på individnivå, istället för som tidigare på gruppnivå. Förändringen innebär även att varje huvudman – kommunal som enskild – lämnar uppgifter om sin verksamhet. Tidigare var det kommunerna som lämnade uppgifter för både kommunala och enskilda verksamheter i kommunen.

Förändringarna bedöms ha haft ett flertal positiva effekter för statistikens kvalitet och för uppgiftslämnarna. Till exempel har möjligheten till kvalitetskontroll av de inrapporterade uppgifterna förbättrats.

För de uppgifter som hämtas från registret över totalbefolkningen (RTB) som avser en viss tidpunkt är den numeriska överensstämmelsen allmänt god. Dock kan det finnas en viss skillnad mellan beräkningen för en viss tidpunkt mellan 2015 och 2016. Händelser som rör befolkningsstatistik som rapporteras från Skatteverket som avser tidigare år än referensåret ingår nämligen inte i den officiella statistiken för 2016 avseende antalet födda, döda samt in- och utvandringar. Däremot ingår dessa händelser som underlag till statistiken över folkmängd.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna, *se avsnitt 1.2.4*

Redovisningsgrupper anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. De främsta jämförelserna man kan göra mellan grupper är mellan flickor och pojkar givet en annan grupp. Dock kan jämförbarheten för kommuner och verksamheter med få antal barn i förskola bli missvisande då variationerna kan vara stora.

Ingen annan undersökning bidrar med uppgifter för barn i förskola.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Den insamlade statistiken används även vid beräkningen av kostnader för utbildningsväsendet samt pedagogisk personal.

Eftersom statistiken redovisas på bl.a. kommunnivå finns det möjlighet att sammanvända statistiken, t.ex. med annan statistik inom Skolverkets nationella uppföljningssystem. De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register, då insamlingen sker på individnivå. På

individnivå är det dock inte möjligt att göra jämförelser för elever med tillfälliga personnummer.

5.4 Numerisk överensstämmelse

De insamlade uppgifterna används utan anpassningar i statistiken, följaktligen råder numerisk överensstämmelse.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken utgör officiell statistik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken. Statistiken regleras även av förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013.

Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Rapportering sker en gång årligen i september. Uppgifter från insamlingen rapporteras bl.a. till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Eurostat.

F Historik

I stora drag har undersökningen haft liknande innehåll och samlat in snarlika uppgifter sedan 70-talet, dock har variabler förändrats eller tillkommit under årens lopp. Vissa administrativa förändringar har också gjorts i insamlingen, antingen för att svara mot lagändringar på området eller för att underlätta

insamlingen. Exempelvis har vissa variabler övergått till att samlas in i andra undersökningar. Under denna period har kommunerna varit ålagda att rapportera både sina egna och enskilda aktörers verksamhet aggregerad på kommunnivå.

Från och med 2014 samlas uppgifterna in på individnivå. Samtidigt ålades varje huvudman att rapportera direkt till SCB och därmed rapporterar kommunala och enskilda huvudmän enbart uppgifter om sina respektive verksamheter.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Cajsa Anufrijeff Röhr
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 338 26